

cluse illustrée par les amours de Pétrarque et de Laure. Elle prend nom de la Sorgue et donne le sien au département qu'elle arrose». — 7 Sembla que aquesta correntia del mot llatí-italià vagi redundar esporàdicament fins a Catalunya, en una forma *recia* (potser mal llegida per *retja* = *retja* o per *regia*?, car el publicador ha llegit també *-tis* en lloc del *-cis* de *Rivipullentis*) que veig en un document de 1078, en un donatiu de làmines o lingots de ferro per fer una reixa o porta de dos santuaris del Vallès o Barcelona. «concedo ad *recia* Sancte Eulalie lesca [cf. LLESCA] una de ferre, et ad *recia* Sancti Cucuphatis alia lesca, et ad S. Ma. Rivipullentis ---», *Cart. de St. Cugat* II, p. 356. — 8 Bluteau, Gvvs. Viana (*Apost* II, 358) i Machado diuen que el port. *reixa* és pres del cast. *reja*, però no podem donar cap valor a aquesta escapatòria a què són tan propensos els lexicògrafs de la llengua germana quan no saben què dir de l'etimologia d'un mot. Sens dubte manquem de dades portugueses anteriors a 1550, i fóra útil de trobar-ne. És ben possible que vingui del nostre mot un nom propi («apellido de homem») *Rexa*, que apareix, crec que com a nom d'individus diferents, en dos trossos de les *Inquirições* de l'any 1258, pp. 365, 399 (Cortesão, *Onomástico*) És clar que convindrien dades més inequívokes. Sigui com vulgui, els diversos significats del port *reixa* en els Ss. XVI-XVII, estranys al castellà i pròxims al de l'ètimon àrabí, proven que no és castellanisme. Quant a Galícia, hi ha també derivats ben diferents dels castellans: A l'Est de Lugo s'anomenen *reixadas* unes «habichuelas de color abigarrado» (*VKR* v, 131n), doncs 'llistades'. MilàF en efecte, en publicar la seva col·lecció de cançons populars gallegues, hi troba un «*rachado* listado» (*Rom* VI, 74), on la *ch* ens recorda la de la variant cat. *retxa*. — 9 Resumint: oc. ant. *raissar* «zèbrer, rayet» (que ja Horning, *Rom*. LI, 594-5n. volia relacionar amb el cat. *reixa*) RIXARI 'barallarse' × FASCIA diuen uns (Jaberg, *VRom* IV, 170), RIXARI, o contaminat amb un ignot RAS-, cf. fprov. *rebe* 'menjadora, grípia' (Bertoni, *ARom* II, 65-66, *REW*, 7333) Detallo bé i explico tot això en la n. 11 de l'article del *DECH*, al qual bastarà remetre. Per a un *rexe(l)lo* d'antics docs portuguesos i lleonesos, vegeu Machado i Oelschläger. — 10 Castellà RIJA (*DCEC/DECH*), port. *rixa* El canvi de significat és paral·lel al del ll. *fistula* 'canya', 'alena' etc. > romànic *fistula de l'ull* (potser a base de 'conducte'). En àrab *riša*, amb aquest sentit, es troba en el tunisenc Ibn Al-Djazzar († 1004) i en el granadí Ibn Al-Khatib (Simonet, *Glos Moz*, s. v.) Altres dades àrabis que s'hi podrien relacionar són *riš al-ʿain* 'pèls de les parpelles' (pròpiament 'plomes de l'ull') segons el *Mohit-al-M.* (Síria), i *riša* «maladie interne des muets» en Al-Ansari. — 11 És possible que una variant de *reixa* 'barreta de ferro' però amb la *i* de l'àrab conservada com en el cast.-port. *rixa*, vagi tenir alguna circulació en cat., veg. la cita de *rosses de ferre* en *AlcM* (*rixa* II) segons un doc.

de 1484 (?) És singular *reixát* que donaren a Casac. com a resposta a la pregunta «el càntir de l'aigua» a Calacèit, en l'enquesta per a l'*ALCAt* (1923), en canvi *ka(n)tréla* a Maella; potser derivat de *reixa* 'vareta de ferro' referint-se a un galet de ferro del càntir de beure. Semànticament s'hi pot comparar l'alt-arag. *rallo* «botijo de barro con una boca para echar el agua y un pitón para beber», que Rohlf s i Casac. recolliren a Biescas, Echo i Ansó: «ixo esperaba / como l'agua 'l beberla 'n lo rallo», MzCoarasa (*Añada 'n Echo*, 58): el qual deu ser derivat de *rallar* REGULA, tal com *reixat* de *reixa*

Reixagualls, reixaguar, V. eixaugar *Reixare, reixat, reixeta, V. reixa* *Reixidament, reixidar, veg. DEIXONDAR* (III, 51b28ss) *Reixinftar, reixinifle* de *eixir* × *re-inflar*

REIXINXOLAT, 'eixerit, trempat'. El recollí primer Lab. 1840 remetent a *axerit* Després el trobem en escrits d'autors que usen lèxic viu, tradicional i ben observat, però en matisos lleument variats, dintre sempre d'un to elogios i afectiu Pons i Massaveu amb el matís de 'bonic, escaient, gracios': «Sí, tu també li enviaràs una *reixinxolada* declaració — em digui, concentrant en ma xicota la mirada», en l'estil ingenu i col·loquial de *La Colla del Carrer*, memòries novellades de la seva joventut barcelonina dels anys 1868-75 (VI, p. 64), publ. el 1887. Ruyra el posà en una de les narracions de *Marnes y Paisatges* (1902): «En Xacó de la taverna, un solter de 40 anys, molt *reixinxolat*, que les festejava» (= *Pinya de Rosa* I, 47) Coromines li dóna un sentit com 'ornamentat': «Un sentiment íntim de redempció, d'ascensió en els aires més purs de l'ergástul, plaer sense màcula, per no afegir encara termes força més *reixinxolats*, com els que usaria, si venia el cas de dir-hi la seva, el nostre filàntrop», *Pigmalió* (1928), VI, p. 101; «Jaume Brossa --- tenia una bella testa i era alt i ample d'espatlles --- Els seus cabells negres eren *reixinxolats* com els de l'Hermes de Praxíteles; la conca dels seus ulls era ampla i fonda, i duia una barba com la del gegant de la Ciutat» (1929, O. C. 1529a2).

Podria ser, doncs, que també valgui per 'arriat bellament' (on hi hauria contaminació de (ar) *rinxolat*), car el *DAG* cita del vell periòdic popular «El Burinot» «un gos ab la cua ben *reixinxolada*» (doncs 'caragolada', no existeix l'acc. 'erecte' suposada per *AlcM*, § 1); i, d'altra banda, ens assegura que el verb *reixinxolar-se* ja l'ha trobat en un text de València del S. XVI, en el sentit de «divertir-se, refocilar-se». Altres cites que en dóna *AlcM* no són de fiar, tractant-se d'articles més recents, i escrits per gent que sol imitar mots d'altri

No em satisfà dir senzillament que es tracta d'un mot de creació expressiva, elemental, encara que admeto que hi hagi alguna contribució per aquesta banda. Però en tot el que en llegim (i en frases que jo mateix he sentit) es respira una aura de mot afectiu, catalanitzat més que bàsicament català; afegint-hi a això la palatalitat repetida, tan poc corrent en la nos-